

Prövning av metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Baltikum

Beslut

1. Energimarknadsinspektionen (Ei) godkänner Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) förslag (bilaga 1) till metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Baltikum.
2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Baltikum fattar ett beslut med samma innebörd.
3. Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Av Europeiska kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (förordning (EU) 2015/1222) framgår att alla systemansvariga för överföringssystem (de systemansvariga) i varje kapacitetsberäkningsregion, senast 16 månader efter godkännandet av förslaget till kapacitetsberäkningsregioner, ska utarbeta ett förslag till metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp.

Kapacitetsberäkningsregion Baltikum utgörs enligt ACERs beslut nr 06/2016 av den 17 november 2016 av följande elområdesgränser och ansvariga systemansvariga för överföringssystem.

- a) Estland – Lettland, Elering AS och Augstprieguma tīkls;
- b) Lettland – Litauen, Augstprieguma tīkls och Litgrid AB;
- c) Estland – Finland, Elering AS och Fingrid Oyj;
- d) Litauen – Sverige, Litgrid AB och Svenska kraftnät;
- e) Litauen – Polen, Litgrid AB och PSE S.A.

Ansökan

I december 2018 inkom Svenska kraftnät med en ansökan om att Ei ska godkänna ett förslag till metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Baltikum. Av ansökan framgår att denna är framtagen gemensamt av de systemansvariga inom kapacitetsberäkningsregionen.

Ei har analyserat förslaget tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregionen.

Svenska kraftnäts ansökan innehåller ett metodförslag som närmare anger de kostnadsfördelningsprinciper som ska tillämpas vid omdirigeringar och motköp som genererar kostnader. Förslaget innebär att en gemensam metod införs för att fördela de kostnader som uppkommer då samordnad omdirigering och mothandel sker inom kapacitetsberäkningsregion Baltikum.

Genomförande av metoden ska ske efter att metoden om samordnad omdirigering och motköp enligt artikel 35 i förordning (EU) 2015/1222 har införts.

Samordning och ärendets handläggning

Ei har tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter i kapacitetsberäkningsregion Baltikum berett ärendet i syfte att samordna de nationella beslut som enligt förordning (EU) 2015/1222 krävs av alla tillsynsmyndigheter inom en viss region.

Tillsynsmyndigheterna har i sin samordning kommit fram till att de systemansvarigas förslag till metod kan godtas.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Förordning (EU) 2015/1222

Metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp

1. Senast 16 månader efter det att beslutet om kapacitetsberäkningsregioner har fattats ska alla systemansvariga för överföringssystem i varje kapacitetsberäkningsregion utarbeta ett förslag till en gemensam metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp.
2. Metoden för att dela kostnader för motköp och omdirigering ska omfatta lösningar för att dela kostnader för åtgärder av gränsöverskridande betydelse.
3. Kostnader för omdirigering och motköp som är berättigade att delas mellan berörda systemansvariga för överföringssystem ska bestämmas på ett öppet och kontrollerbart sätt.
4. Metoden för att dela kostnader för omdirigering och motköp ska åtminstone

a) bestämma vilka kostnader, uppkomna efter utnyttjande av sådana avhjälpande åtgärder där kostnader beaktats i kapacitetsberäkningen och där en gemensam ram för utnyttjande av sådana åtgärder har fastställts, som är berättigade att delas mellan alla systemansvariga för överföringssystem i kapacitetsberäkningsregionen enligt metoden för kapacitetsberäkning som anges i artiklarna 20 och 21,

b) definiera vilka kostnader, uppkomna efter utnyttjande av omdirigering eller motköp för att säkerställa den garanterade kapaciteten mellan elområdena, som är berättigade att delas mellan alla systemansvariga för överföringssystem i kapacitetsberäkningsregionen enligt metoden för kapacitetsberäkning som anges i artiklarna 20 och 21,

c) fastställa regler för regiontäckande kostnadsdelning så som bestämts i enlighet med leden a och b.

5. Metoden som utarbetas enligt punkt 1 ska omfatta

a) en mekanism för att kontrollera det faktiska behovet av omdirigering eller motköp mellan de berörda systemansvariga för överföringssystemen,

b) en mekanism för att i efterhand övervaka användningen av avhjälpande åtgärder med kostnader,

c) en mekanism för att bedöma de avhjälpande åtgärdernas inverkan, baserad på driftsäkerhet och ekonomiska kriterier,

d) en process som medger förbättringar av de avhjälpande åtgärderna,

e) en process som medger att de behöriga tillsynsmyndigheterna kan övervaka varje kapacitetsberäkningsregion.

6. Metoden som utarbetas enligt punkt 1 ska också

a) ge incitament till hantering av överbelastningar, inklusive avhjälpande åtgärder, och incitament till verkningsfulla investeringar,

b) överensstämja med ansvaret och skyldigheterna för de berörda systemansvariga för överföringssystemen,

c) säkerställa en rättvis fördelning av kostnader och fördelar mellan de berörda systemansvariga för överföringssystemen,

d) överensstämja med andra relaterade mekanismer som åtminstone omfattar i) metoden för att dela intäkter från överbelastning som anges i artikel 73, ii) kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystem enligt artikel 13 i förordning (EG) nr 714/2009 och kommissionens förordning (EU) nr 838/2010 (1),

- e) underlätta en effektiv och långsiktig utveckling och drift av det alleuropeiska sammanlänkade systemet och en effektivt fungerande alleuropeisk elmarknad,
- f) underlätta anslutning till de allmänna principerna för hantering av överbelastningar enligt artikel 16 i förordning (EG) nr 714/2009,
- g) möjliggöra rimlig ekonomisk planering,
- h) vara förenlig med tidsramarna för dagen före- och intradagsmarknaderna, och
- i) överensstämja med principerna om öppenhet och icke-diskriminering. (artikel 74)

Den föreslagna metoden ska även innehålla ett förslag till tidplan för dess genomförande samt en beskrivning av vilka effekter metoden förväntas få för de övergripande målen i förordningen. (artikel 9.9)

De övergripande målen för förordning (EU) 2015/1222 är följande.

- a) främja ändamålsenlig konkurrens inom elproduktion, elhandel, och elförsörjning,
- b) säkerställa optimal användning av infrastruktur för överföring,
- c) säkerställa driftsäkerhet,
- d) optimera beräkning och tilldelning av kapacitet mellan elområden,
- e) säkerställa rättvis och icke-diskriminerande behandling av systemansvariga för överföringssystem, nominerade elmarknadsoperatörer, byrån, tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer,
- f) säkerställa och förbättra öppen och tillförlitlig information,
- g) bidra till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn i unionen,
- h) ta hänsyn till behovet av en rättvis och välordnad marknad och en rättvis och välordnad prisbildning,
- i) skapa en spelplan med lika villkor för nominerade elmarknadsoperatörer,
- j) tillhandahålla en icke-diskriminerande tillgång till kapacitet mellan elområden. (artikel 3.)

Om godkännandet av metoden kräver ett beslut av mer än en tillsynsmyndighet ska de behöriga tillsynsmyndigheterna samråda, samordna och driva ett nära samarbete med varandra för att nå en överenskommelse avseende metoden. (artikel 9.10)

Beslutet om inlämnad metod ska fattas inom sex månader efter att tillsynsmyndigheten, eller i förekommande fall, efter att den sista berörda tillsynsmyndigheten tagit emot metoden. (artikel 9.10)

Förordningen trädde i kraft den tjugonde dagen efter det att den offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. (artikel 84)

Ellagen (1997:857)

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen. (12 kap. 1 b §)

Ei:s motivering till beslutet

De formella kraven på ansökan och beslutsprocessen

Svenska kraftnäts ansökan har inkommit till Ei i enlighet med regelverket i förordning (EU) 2015/1222. Svenska kraftnät har samordnat sin ansökan med övriga systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Baltikum.

Ei har samordnat detta beslut med övriga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Baltikum. De formella kraven på beslutsprocessen är därmed uppfyllda.

Prövning i sak

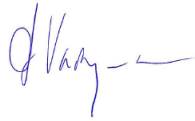
Förslaget innebär att en gemensam metod införs för att fördela de kostnader som uppkommer då samordnad omdirigering och mothandel sker inom kapacitetsberäkningsregion Baltikum. Av förslaget framgår också när den föreslagna metoden ska genomföras.

Ei anser att Svenska kraftnäts metodförslag uppfyller de krav som ställs på metoder för att fördela kostnader vid samordnad omdirigering och mothandel inom kapacitetsberäkningsregioner i förordning (EU) 2015/1222 samt de övergripande målen som en metod ska uppfylla enligt artikel 3 i förordning (EU) 2015/1222. Svenska kraftnäts metodförslag kan därför godkännas.

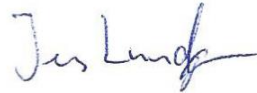
Beslutet i detta ärende förutsätter för sin giltighet att samtliga tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Baltikum fattar nationella beslut med samma innebörd.

Hur man överklagar Se bilaga 2, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även verksjuristen Johan Nordström, chefsekonomen Therese Hindman Persson, avdelningschefen Caroline Törnqvist, juristen Linda Weman Tell och biträdande chefsekonomen Jens Lundgren, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Jens Lundgren

Bilagor

1. Ansökan - förslag till metod för att dela kostnader för omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Baltikum
2. Så här gör du för att överklaga beslutet.

Skickas till:

Affärsverket svenska kraftnät (delges)

ACER - Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (för kännedom)